

Klima- og miljøvekting i offentlig anskaffelse – VA Grotnes E1

Sola kommune skal skifte ut eksisterende vann- og avløpsledninger på Grotnes.

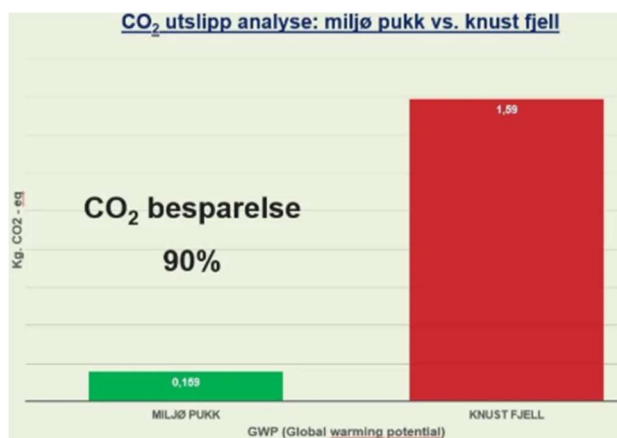
Prosjektet omfatter utskifting av ca. 140 meter vannledning, hvor eksisterende vannledning er av asbestsement. Videre skal ca. 230 meter av kommunens hovedspillvannsledning i betong rehabiliteres ved hjelp av fullstrukturell strøppe. Eksisterende kummer inngår også i tiltaket og skal renoveres.

For dette prosjektet skal det gjennomføres en offentlig anskaffelse for en entreprise som skal utføres iht. NS8406, beskrevet etter NS3420.

Sola kommune har valgt å sette strenge krav når det gjelder klima og miljø fremfor å vekte klima- og miljøhensyn som eget tildelingskriterium etter § 7-9 i anskaffelsesforskriften.

Samlet sett vil de klima- og miljøkravene som skal angis i kravspesifikasjonen gi en høyere klima- og miljøeffekt enn om det var benyttet miljø som tildelingskriterium. Dette begrunnes med følgende:

- Anskaffelsen omfatter i hovedsak en 1-til-1-utskifting av eksisterende VA-anlegg, og prosjektets løsning er i liten grad gjenstand for alternative tilnærminger fra leverandøren. Valgmulighetene er begrenset som følge av eksisterende trasé, tekniske føringer og grensesnitt mot tilknyttet infrastruktur.
- Det skal også benyttes grenbruksmasser til VA-grøfter. Ved bruk av gjenbruksmasser, vil returmassene bli vasket og sortert, før de går tilbake til nye prosjekt. Ved bruk av gjenbruksmasser oppnås vann-vinn-effekt som lavere CO₂ utslipp, lavere samfunnskostnader ved gjenbruk, lavere pris på det aktuelle anlegget, mindre bruk av råvarer, og redusert inngrep i naturen.

- De tekniske planene angir egne områder avsatt til riggområde og til anleggsområde. Rigg- og anleggsområdene skal etableres, drives og avvikles i tråd med kravene i Kontraktsgrunnlag – C. Kravspesifikasjon – VA Grotnes E1, avsnitt C.6 og kapittel 01 i Teknisk mengdebeskrivelse. Områdene skal istandsettes etter endt arbeid slik at de fremstår i samme stand som før tiltaket, både visuelt og miljømessig, herunder uten risiko for forurensning fra midlertidige installasjoner, maskiner eller lagringsaktiviteter.

- Det er stilt krav til avfallshåndtering og kildesortering i henhold til kontraktsgrunnlagets D.1.6 samt prispåbærende post 1.8 og post 2.1.2 – 2.1.7 i Teknisk mengdebeskrivelse for VA Grotnes E1. Kravene omfatter sortering, sikker lagring og forsvarlig disponering av alt avfall fra anleggsarbeidene, inkludert byggavfall, emballasje, rørrester, eventuelt farlig avfall og avfall som oppstår ved håndtering av forurensede masser. Entreprenøren skal følge gjeldende regelverk og sørge for dokumentert levering til godkjent mottak.
- Det er gjennomført miljøtekniske grunnundersøkelser i planleggingsfasen for å identifisere eventuell forurensning i grunnen. Resultatene fremgår av miljøteknisk rapport 10262364-RIGmRAP-001, som også inneholder en egen massehåndteringsplan. Denne planen angir krav og føringer for sortering, håndtering, mellomlagring og disponering av forurensede masser i tråd med gjeldende regelverk.
Det er medtatt egne poster i den tekniske mengdebeskrivelsen for håndtering og disponering av forurensede masser (ref. post 2.2.34 i Teknisk mengdebeskrivelse, VA Grotnes E1), slik at entreprenørens plikter og kostnader knyttet til forsvarlig håndtering er tydelig ivarettatt.
- Det er ikke identifisert særskilte kilder til farlige stoffer i grunnen innenfor tiltaksområdet, men risiko er vurdert, og byggherrens SHA-koordinator vil følge opp at entreprenørens HMS- og internkontrollsystem omfatter rutiner for sikker håndtering av alle oljer, drivstoff og kjemikalier som brukes på anlegget. Forbruk og eksponering skal uansett begrenses, og det skal iverksettes tiltak for å hindre utslipp og søl fra maskiner og utstyr, herunder forebygging av grunnforurensning.
Det er stilt krav om fossilfri byggeplass i henhold til Kontraktsgrunnlag – D. Krav til byggeprosessen og prispåbærende post 1.2 i Teknisk mengdebeskrivelse for VA Grotnes E1. Alt maskinelt utstyr som benyttes skal minimum tilfredsstille utslippskravene EURO 6 og Steg V.
- I kontraktsgrunnlaget er det stilt tydelige krav til entreprenørens internkontrollsystem og til oppfølging av alle underleverandører. Kravene følger av Kontraktsbestemmelser – B. NS 8406 med seriøsitetsbestemmelser og omfatter blant annet helse, miljø, sikkerhet, håndtering av forurensede masser, farlig avfall og dokumentasjon av lovpålagt internkontroll.
- Det er valgt å fornye eksisterende avløpsledning Ø600 BTG ved bruk av gravefri strømpereovering, i stedet for å etablere ny betongledning med tradisjonell graving. Valg av gravefri metode gir en betydelig reduksjon i prosjektets klimagassutslipp. Basert på erfaringstall og EPD-grunnlag for tilsvarende prosjekter reduseres utslippene normalt med 70–90 % sammenlignet med full utskifting. Den store klimaeffekten skyldes hovedsakelig at graving, massetransport, tilførsel av nye masser og produksjon av nye rør unngås.
- Det er vurdert å fornye eksisterende vannledning av asbestsement ved bruk av gravefri utblokking. Metoden er imidlertid vurdert som uhensiktsmessig på grunn av flere forhold: Ledningen har retningsendringer og korte rettstrekk som gjør utblokking teknisk utfordrende, og metoden ville dessuten etterlatt asbestsementen i grunnen. Av hensyn til permanent fjerning av asbestholdige materialer, og for å unngå risiko for fremtidig forurensning ved senere grunnarbeider, er full utskifting vurdert som det mest hensiktsmessige alternativet.